

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 213/2023-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Tomášom Lázárom, Kováčska 53, Košice, proti postupu Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 8C/44/2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 23. marca 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8C/44/2021 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov, priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie 5 000 eur a náhradu trov konania na účet jeho právneho zástupcu.

2. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je tvrdenie, že došlo k porušeniu ním označených práv v napadnutom konaní, v ktorom sa žalobkyňa žalobou doručенou okresnému súdu 27. decembra 2021 domáha proti sťažovateľovi v právnom postavení žalovaného v 1. rade zaplataenia peňažnej sumy 37 890,61 eur s príslušenstvom. Okresný súd vyhovel návrhu žalobkyne a uznesením č. k. 8C/44/2021-238 z 12. júla 2022 (ďalej len „uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia“) rozhodol o nariadení neodkladného opatrenia, podľa ktorého bola sťažovateľovi uložená povinnosť zložiť podľa § 325 ods. 2 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) sumu 17 000 eur do úschovy súdu. Proti uzneseniu o nariadení neodkladného opatrenia podal sťažovateľ odvolanie. Medzičasom Okresný súd Prešov uznesením č. k. 3OdK/422/2022 z 13. októbra 2022 zverejnenom v Obchodnom vestníku č. 203/2022 pod č. K061073 21. októbra 2022 vyhlásil konkurz na majetok sťažovateľa. Sťažovateľ na pojednávaní nariadenom v napadnutom konaní

27. októbra 2022 informoval okresný súd o konkurze vyhlásenom na jeho majetok a navrhol, aby okresný súd v súlade s § 167e ods. 1 zákona č. 7/2005 o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“) civilné sporové konanie v rozsahu, v akom sa vedie voči jeho osobe, bezodkladne zastavil a zrušil voči nemu nariadené neodkladné opatrenie podľa § 335 CSP. Okresný súd vo vzťahu k požiadavke zastaviť konanie proti sťažovateľovi na pojednávaní 27. októbra 2022 na návrh žalobkyne rozhodol, že zabezpečí konkurzný spis, a vo vzťahu k zrušeniu neodkladného opatrenia poukázal na účinky spojené s podaním odvolania, keď o odvolaní môže rozhodnúť len odvolací súd. Krajský súd v Prešove uznesením č. k. 9Co/75/2022-587 zo 6. decembra 2022 uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia potvrdil. Sťažovateľ sa dvoma ďalšími návrhmi (z 11. novembra 2022 a 26. januára 2023) domáhal zastavenia napadnutého konania a zrušenia neodkladného opatrenia, no okresný súd napadnuté konanie do dňa podania ústavnej sťažnosti nezastavil. Oznamením správkyne [REDAKOVANÉ] zverejnenej v Obchodnom vestníku 3/2023, K000772 4. januára 2023 sa konkurz vyhlásený na majetok sťažovateľa skončil z dôvodu, že konkurzná podstata nepokryje náklady konkurzu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Proti postupu okresného súdu v napadnutom konaní podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej namieta, že v dôsledku nečinnosti okresného súdu, ktorý podľa § 167e ods. 1 zákona o konkurze nerozhodol o zastavení napadnutého konania vo vzťahu k sťažovateľovi a zrušení nariadeného neodkladného opatrenia podľa § 335 CSP, došlo k vzniku zbytočných prietahov v konaní. Okresný súd mal povinnosť rozhodnúť *ex officio*, a to bezodkladne, t. j. podľa záverov vyplývajúcich z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 5 Tdo 32/2012 v lehote maximálne 5 – 7 dní. Sťažovateľ pristúpil aj k podaniu sťažnosti na prietahy v konaní podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý predsedníčke okresného súdu doručil 13. februára 2023, no do dňa podania ústavnej sťažnosti jeho sťažnosť vybavená nebola. Z tohto dôvodu namieta nečinnosť okresného súdu aj pri vybavení sťažnosti na prietahy v napadnutom konaní. Rozhodovanie o zastavení konania z dôvodu vyhláseného konkurzu je pritom otázkou jednoduchého právneho posúdenia. Zverejnenie rozhodnutia o vyhlásení konkurzu na sťažovateľa podľa § 167e ods. 1 zákona o konkurze je skutočnosťou, ktorá okresnému súdu bráni pokračovaniu v napadnutom konaní, pretože nie sú splnené procesné podmienky podľa § 161 ods. 1 CSP na to, aby súd vec prejednal a rozhodol, keďže ide o neodstrániteľnú procesnú prekážku súdneho konania vyplývajúcu z osobitného zákona. Na strane sťažovateľa nie je možné identifikovať žiadne obštrukčné správanie, ktoré by malo za následok predĺžovanie rozhodovania okresného súdu. Práve naopak, sťažovateľ vynaložil všetko úsilie, ktoré je možné očakávať od subjektu dbajúceho o svoje práva a právom chránené záujmy, keď iniciatívne opakovane navrhol okresnému súdu, aby zastavil konanie v časti týkajúcej sa jeho osoby a zrušil neodkladné opatrenie a zároveň podal sťažnosť na prietahy predsedníčke súdu. Sťažovateľ vyslovuje presvedčenie, že napadnuté konanie trpí prietahmi, ktoré sú spôsobené svojvoľným a nedôvodným nekonaním okresného súdu. Sťažovateľ je toho názoru, že na strane okresného súdu neexistuje a nikdy neexistoval dôvod na vyžiadanie konkurzného spisu z Okresného súdu Prešov a toto konanie sťažovateľ hodnotí ako zbytočné

a nehospodárne. Postupom okresného súdu v napadnutom konaní tak bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, jeho právo na prejednanie právnej veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a tiež základné právo na súdnu ochranu, ktorého zložkou je aj právo na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov garantované čl. 48 ods. 2 ústavy.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

5. Medzi obsahom základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadnejších rozdielov, a preto aj vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti rešpektuje judikatúru a vychádza z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno ich namietané porušenie posudzovať v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti spoločne (m. m. IV. ÚS 120/2018, I. ÚS 190/2019, II. ÚS 27/2020).

6. Ústavný súd predovšetkým zdôrazňuje, že v prípade ústavných sťažností namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) takéto ústavné sťažnosti odmieta ako zjavne neopodstatnené, ak celková dĺžka konania pred súdom nesignalizuje reálnu možnosť zbytočných prietáhov (I. ÚS 210/2018, IV. ÚS 172/2020, II. ÚS 334/2021, II. ÚS 514/2021), resp. ak argumenty v ústavnej sťažnosti v čase jej podania nepreukázali takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (I. ÚS 190/2019, II. ÚS 357/2021). K iným dôvodom zakladajúcim záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci (súdu), ktorá je vždy posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. I. ÚS 156/2019, II. ÚS 238/2020, I. ÚS 85/2021).

7. Ústavný súd ďalej poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmieta ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

8. S poukazom na už uvedené východiská ústavný súd pristúpil k posúdeniu ústavnej sťažnosti sťažovateľa. Predmetom ťažiskovej námietky sťažovateľa je nečinnosť okresného súdu pri rozhodovaní o zastavení napadnutého konania podľa § 167e ods. 1 zákona konkurze vo vzťahu k sťažovateľovi z dôvodu vyhlásenia konkurzu na jeho majetok a zrušení nariadeného neodkladného opatrenia podľa § 335 ods. 1 CSP. Ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti zistil, že Okresný súd Prešov uznesením č. k. 3OdK/422/2022 z 13. októbra 2022 zverejnenom v Obchodnom vestníku č. 203/2022 pod č. K061073 21. októbra 2022 vyhlásil konkurz na majetok sťažovateľa. Do dňa podania ústavnej sťažnosti však okresný súd nevydal rozhodnutie o zastavení napadnutého konania a zrušení nariadeného neodkladného opatrenia. Nečinnosť okresného súdu tak v tomto smere predstavuje obdobie 5 mesiacov, počas ktorých *ex officio* nerozhodol o zastavení napadnutého konania. Ústavný súd vzhľadom na sťažovateľom predostreté argumenty uvádza, že postup okresného súdu v napadnutom konaní sa síce nejaví ako optimálny a uvedenú nečinnosť okresného súdu možno považovať za príčinu vzniku určitého prieťahu v konaní, avšak tento prieťah podľa ústavného súdu nedosahuje takú ústavnoprávne relevantnú intenzitu, ktorá by ústavnému súdu umožňovala po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie dospieť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa. Ako už totiž bolo uvedené, nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru, a ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (rovnako IV. ÚS 383/2020, I. ÚS 550/2020, II. ÚS 357/2021).

9. Vo vzťahu k námietke sťažovateľa, že okresný súd nerozhodol o zastavení napadnutého konania bez zbytočného odkladu, ako mu stanovuje zákon, ústavný súd uvádza, že aj v prípadoch, na ktoré sa vzťahuje zákonná lehota, vyslovil právny názor, že pojem „zbytočné prieťahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne aj pojem v „primeranej lehote“ obsiahnutý v čl. 6 ods. 1 dohovoru) je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na v zákone ustanovené lehoty na vykonanie toho-ktorého úkonu súdu alebo iného štátneho orgánu. Pri posúdení, či došlo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd na takéto lehoty síce prihliada, ale ich nedodržanie automaticky nevyvoláva porušenie uvedeného základného práva, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky okolnosti danej veci. Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v zmysle citovaného článku ústavy nemožno preto bez ďalšieho vyvodzovať len zo skutočnosti, že štátny orgán dôsledne nepostupoval v zákonom ustanovených lehotách (I. ÚS 86/02, IV. ÚS 440/2012, I. ÚS 220/2018).

10. Po preskúmaní ústavnej sťažnosti a postupu okresného súdu v napadnutom konaní, vychádzajúc z citovanej judikatúry, ústavný súd dospel k záveru, že postup okresného súdu nie je poznačený prieťahmi v ústavne relevantnej intenzite, ktorá by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie umožňovala ústavnému súdu dospieť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

11. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v jej petite.

12. Napokon ústavný súd poznamenáva, že ak by ďalší priebeh napadnutého konania signalizoval vznik prieťahov, toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľovi, aby po splnení všetkých zákonných podmienok predložil ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu